

1942/3

A BUDAPESTI DEÁK-TÉRI
ÁG. HITV. EVANGÉLIKUS TESTVÉREGYHÁZAK

NÉPISKOLÁJÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1942/43 TANÉVRŐL.

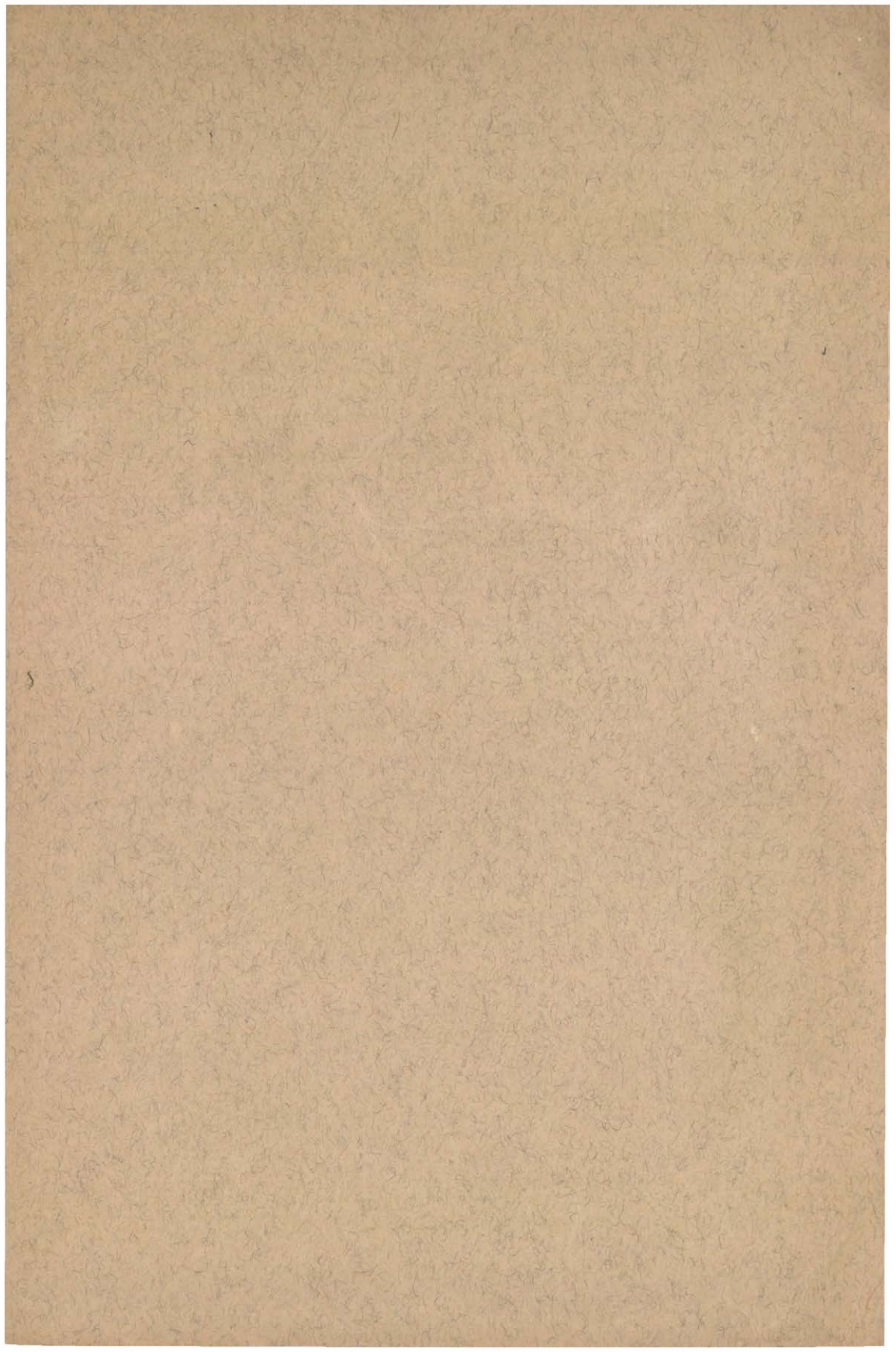
KÖZLI:
GADÁNYI JÁNOS
igazgató.

1943.

Fébé-nyomda Bp. VII., Damjanich-u. 28b. F.: Kalmár János.

A BUDAPESTI DEÁK-TÉRI
AG. HITV. EVANGÉLIKUS TESTVÉREGYHÁZAK

NÉPISKOLÁJÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1942—43. TANÉVRŐL.

KÖZLI:
GADÁNYI JÁNOS
igazgató.

1943.

Fébé-nyomda Bp. VII., Damjanich-u. 28b. F.: Kalmár János.

Felelős kiadó: Gadányi János.

A gyermek és a háború.

A ma embere igazán nem panaszkodhatik azért, hogy nem elég mozgalmas az élete. Ma itt, holnap a föld másik részén történik valami »döntő« esemény. A harc pedig áll és folyik tovább egyre véresebben, egyre nagyobb áldozatokat kívánva mindkét féltől. A nagy viadalból pedig, mint viszonylag csendes és békés szigetek emelkednek ki a népek és nemzetek jövője szempontjából mindennél fontosabb helyek, az iskolák. Boldog országok, melyek határain nem csapott át a vérzivataros idők pusztító szele; boldog szigetek, amelyeknek partjain megtorpan és megtörik a gyűlölet, a szenvedés, a pokol hulláma. Igen! Minden iskola ilyen boldog sziget lehetne, ha minden idők legdrágább anyaga, a gyermek, nem függne annyira a külső világtól, ha annak hatásaitól teljesen függetleníteni tudnánk. Így, akarva-nemakarva, szembe kell néznünk azzal a kérdéssel, hogy mit jelent a gyermek életében a ma még jelentéktelennek látszó, hatásában azonban felmérhetetlen fontosságú háború.

Nem lehet érdektelen sem nevelő, sem szülő részére megvizsgálni ezt a kérdést, mert, ha nem is tudunk a tényekről változtatni, a háború kétségtelen, és kétségtelenül nem mindig jó hatását, irányító és megelőző intézkedésekkel mégis enyhíthetjük. Ezt a kérdést vizsgálva, rá akarunk mutatni arra, hogy mit jelent a háború a gyermek életében *testi* és *lelki* vonatkozásban.

Az ember lelki élete sokban függ attól, milyen a testi élete. Ép testben ép lélek — és ennek igazságát senki sem vonhatja kétségbe. Az egészséges test nem törődik a háborús korlátozásokkal, követeli a maga jogait. Különösen követelődő azonban a gyermek, mert azt nem lehet észokokkal, hangzatos jelszavakkal, hazafias érzéseire való hivatkozással elnémítani, de ezt nem is nagyon ajánlatos megtenni. A fejlődésben levő gyermek testének szüksége van arra, hogy napjában többször lássák el élelemmel, mint a felnőtteket. Ennek megvalósítása céljából történtek is bizonyos intézkedések a lehetőség határain belül, elvitathatatlan jószándékkal, de nem a szükséghez képest. A háborúval találja magát szemben először a gyermek a táplálkozás hiánvosságánál. A hiánvos táplálkozás hatásait már az előző világháború tapasztalataiból ismerjük. Az csak súlyosbítja a dolgot, hogy az élelmezési

korlátozások elsősorban a városi gyermeket sújtják, akik pedig egyéb egészségügyi követelményekben is hátrányban vannak falusi gyermekekkel szemben.

A háborúval járó elszegényedés, lerongyolódás sem tűnik el nyomtalanul a gyermek életében. Edzettsége éppen a táplálkozás hiányossága folytán csak látszólagos. Aggódással kell kérdeznünk, hogy birkóznak majd meg gyermekeink egy-egy fellépő járványos betegséggel? Borzalom arra gondolni, hogy szedi majd áldozatait a TBC a háborús gyermekgeneráció tagjai közül!

Nem tudunk eléggé hálásak lenni a Gondviselésnek, hogy eddig aránylag csendesen éltünk, ha nem is aggodalom nélkül. A gyermekek, különösen városi gyermekek idegessége, mely sokféleképpen nyilatkozik meg szülő és nevelő előtt, máris aggasztó, pedig nekünk még nem volt részünk igazi háborús cselekményben. A szánalom lesz úrrá a lelkiünkön, ha apától-anyától elszakított, s talán a világban bolyongó lengyel vagy francia gyermekekre gondolunk, vagy német és angol hajléktalan gyermekekre, akik így ismerkedtek meg a háború borzalmaival, hogy testük, lelkük sínyli azt meg. Bizonyosodik, ha ezekre gondolunk, hogy mégis csak szeret bennünket az Isten.

De nézzük a lelkieket! Vizsgáljuk meg a kérdést a lelki élet három mozzanata alapján: az *értelem*, az *érzelem* és *akarati* szempontjából. Előrebocsátom, hogy az elhatárolásnak ez a módja rendkívül nehéz, mert hiszen a lelkiélet sem csupán értelmi, vagy érzelmi, illetőleg akarati megnyilvánulás, hanem az egyikben többé-kevésbé benne van a másik kettő is.

A legfeltűnőbb jelenségek közé számíthatjuk teljesen új fogalmak képződését és azt, hogy a már meglévők kapnak más értelmet. Néhány ilyenre szeretnék csak rámutatni. Új fogalom a »tervszerű elszakadás«. Egyik sétánkon néhány fiú hátramaradása, illetőleg a többiek gyorsabb haladásából keletkezett zavar, mindjárt ezt az elnevezést kapta. Az »arcvonalrövidítés« is hasonló ehhez. A háborús gyermek sokkal több katonai szakkifejezéssel ismerkedik meg, mint békében. Olyan új szavak kerülnek a szókincsébe, amelyek különben nem ragadják meg figyelmét, gondolatot nem ébresztenek benne. A közellátással kapcsolatban teljesen más értelmet kap a »fekete« szó. Vagy vegyük a »hidfőállás« elnevezést. Mennyire más értelme volt még a háború előtt is a hidfőnek. Mindez a háborúnak köszönhető. A gyermek egész gondolatvilága átalakul. Azelőtt úgyszólván teljesen ismeretlen földrajzi, néprajzi, sőt mennyiségfogalmak új és tartalmasabb értelmet kapnak. Ez már a népiskolás gyermek életében is felismerhető. Mit törődött a háború előtti gyermek Algir, Tunisz, Libia, Kréta, Málta, vagy különösen a Salamon szigetekkel, Attu szigetével?

vel, a többi ma új, még új szint jelentő fogalmakkal. Milyen ismeretlen és jelentéktelen városnevek voltak előtte Szmolenszk, Kiev, Rosztov, Sztalingrád, stb.!

Természetesen az értelem, a gondolkodás világának megváltozása megváltoztatta érzésvilágát is. Új irányok felé vezetette, vagy legalábbis néhány új színfoltot hozott abba. A katonák szenvedése, sebesültek, rokkantak látása, hogyne indítaná meg érzékeny lelkét! A háború okozta sok szenvedés, könny és némán elfojtott panasz nagyon is hozzáférközik szívéhez. Kicsiny gyermekszívének érzékeny húrjait hogyne rezdítene meg a hősi halott kicsi árvájának megsegítésére irányuló minden kezdeményezés. Mindezeket bizonyítja a tél folyamán lebonyolított szeretetesomagakció, melynek sikerességét semmi sem bizonyítja jobban, mint az egyes osztályoknak érkező köszönőlevelek a frontról. Milyen mélyen átéreztek kicsiny gyermekeink az első finn-orosz háborúban hajléktalanná, apátlan-anyátlan árvává lett finn gyermekek keserű sorsát. Mekkora dobban a szívük a bombázásoktól sújtott városok és országok elpusztult és életben maradt gyermekeinek sorsán.

Nem kevésbé érdekes megfigyeléseket tehetünk gyermekeink akarati megnyilvánulásainál. A háborúnak bebizonyíthatóan jellemfejlesztő hatása van. A nemzeti öntudatot nagymértékben emeli és erősíti bátor honvédeink hősi ellenállása vagy bátor támadási lendülete. A magyar katona harci érényeiről sokat hall az iskolában, háború idején igazolva látja a róla hallottakat. Kicsiny és nagy hősök eszményképpé válnak. Megtanulja tőlük az önzetlen, áldozatos hazaszeretetet, kicsiny dolgokban is hűségeseznek lenni és nagy feladatokkal való megbízatásnál is a feltétlen köteleességteljesítést. Van ennek fordítottja is, de ez a természetellenes, mert az igazi gyermek feltétlenül tiszteli a hőst, az életáldozatot is vállaló bátor katonát.

Az eddig elmondottak csupán kis dolgok ugyan, mégis lényegileg magukban foglalják a háborúnak a gyermek életére tett hatását. Sok minden belefért volna ennek a kérdésnek a tárgyalásába, ami mind számot tarthatna arra, hogy szülők és hivatásos nevelők elolvassák. Ha figyelmesen vizsgáljuk a háborús gyermek testi és lelki életét, bizonyára még sok hasznos tapasztalatot szerezhethetünk. Gyermekfigyelés nélkül nincs nevelés. Háborúban pedig még fokozottabb mértékben szükség van a nevelésre, mint a békében. Éppen ezért a háborús gyermek nevelése fokozottabb éberséget is kíván szülőtől és nevelőtől egyaránt, mert nagyobb a veszély, több a kísértés, melynek ellenállni nagy feladat nemcsak gyermeknek, hanem felnőttnek is.

Herendi Károly tanító.

Adatok iskolánk 1942-43. évi történetéhez.

Az 1942—43. már a negyedik háborús tanév. Nagy események sodrában élünk. Érezzük és tudjuk, hogy minél tovább tart a rombolás és vérontás, annál inkább növekszik a gyűlölet és bosszúvágy. Hova sodornak még az ádáz küzdelmeknek tajtékozói hullámai, hol köt ki életünk sajkája, nem tudjuk. Azonban Istenben és igazságunkban vetett erős hit bátorít, eloszlatja kételyeinket és megacélozza erőnket a végső diadal kivívásához.

A nevelő és oktató a maga munkakörében minden eszközt és alkalmat megragad és kihasznál, hogy érzékeltesse a nagy idöket, felvértezze és előkészítse neveltjeit egy szebb és boldogabb magyar jövő megépítésére.

A nagy történelmi vihar kisebb-nagyobb hullámai bebecsapnak az iskola falai közé és a gyermek érzéseiben, cselekedeteiben csodálatos megnyilvánulásokat váltanak ki. Állandóan együttéreztek gyermekeink a messze keleten, viszontagságos körülmények között küzdő bátor és hős honvédekkel. Áldozatkészséggel gyűjtöttek és készítették számukra a szeretetsomagokat. Irtak kedves és biztató leveleket. A Vöröskereszt nemes céljaira pénzzadományokat adtak és meleg ruhadarabokat kötöttek. Mindennapi imában kérték az Örök Gondviselőt, hogy óvja, védje és segítse győzelemre a hős honvédet!

A munka kezdete és vége. Az elmúlt tanévet szeptember 9-én nyitottuk meg és június 5-én istentisztelettel és összefoglalótanításokkal fejeztük be. A beiratásokat június 15-én és 16-án, a pótbearatásokat szeptember 1-én és 2-án tartottuk.

Az egyházi és állami hatóságok által jóváhagyott tanítási anyagot részletesen kidolgozott tanmenetek alapján minden tantárgyból és minden osztályban elvégeztük. A VKM által elrendelt szünetet és a tanév korábbi befejezése nem hagyott részt és így nem lesz gátlás a további előmenetelben.

A tanulók létszáma 273 volt, ebből 147 fiú, 126 leány. A tanulók megoszlását osztályok, nem és vallás szerint a statisztikai táblázat mutatja.

Tanítótestület, osztályok. Népiskolánkban négy fiú- és négy leányosztály van. A tanítást és nevelést nyolc tanerő látja el,

(négy férfi és négy nő), a fiúoldalon a felvezető-, a leányoldalon pedig a váltakozórendszer honosult meg. Tanulónak a főváros bármely helyén lakó gyermeket felvehetünk, nem vonatkozik az intézetre a községi népiskolákra kötelező u. n. »kerületi beosztás«.

A tanítótestület aktív tagjaiban változás nem történt. Nyolc év óta nyugdíjban élő kartársunk — Jakobei Erzsébet — megtért Teremtőjéhez. Majdnem három évtizeden át teljesítette lelkiismerettel hivatását. Minden szavával és cselekedetével az Úrnak igyekezett szolgálatot tenni. Egyházát és vallását rajongásig szerette. Jó pásztor volt növendékeinek. November 10-én az Úr maga elé szólította. Hangzott felé Isten szózata: »Hú voltál! mindhalálig, neked adom az élet koronáját.«

Temetésén testületileg résztvettünk és koporsójára a szeretetnek és kegyeletnek koszorúját helyeztük. Emléke áldott marad közöttünk.

Igazgató-tanító adminisztratív munkájában segítkező és a beteghelyettesítést ellátó tanítónőt — Szvorényi Erzsébetet — a VKM. kinevezte Újpestre h. tanítónőnek. Megvált körünk-ből, hogy minden munkaerejét a tanításnak és nevelésnek szentelhesse. Iskolánkban mindenkor szeretettel párosult lelkiismeretességgel végezte munkáját. Jó és megbízható kartárs volt. Isten áldása kísérje új munkahelyén.

Az iskolafenntartó hatóság intézkedése folytán *Mohr Endréné* tanítónő látta el ebben a tanévben a beteghelyettesítést és az irodai munkát. Örömmel fogadtuk megbízatását, mert éreztük, hogy személyében iskolánk megbízható és tapasztalt munkaerőt és jó kartársat kap. Isten áldása legyen működésén!

Veperdi Ernő h. tanítót két évi sikeres működés után az egyházi képviselőtestület rendes tanítónak választotta meg. Az egyhangú megbízatás jelenti eddigi működésének elismerését és fokozza buzgalmát és lelkesedését. Reméljük, hogy működése által iskolára és egyházra áldás fakad.

Nevelés és oktatás. Az iskola kis tükrre a nemzeti életnek. A nemzet lelkének megnyilvánulásai, történetében lezajló nagy események éreztetik hatásukat az iskola nevelő és oktató munkájában is. A gyermek benne él az események sodrában, együtt küzd, együtt szenved a jobb és szebb jövőért lezajló titáni küzdelmekben. Így a nevelés és oktatás sem lehet elvont, passzív, hanem a gyakorlati és aktív élet tükrében történik. A mai nevelésnek és oktatásnak feladata, hogy a gyermeket előkészítse az új életre, felvértezze olyan testi és lelki tulajdonságokkal, amelyek képessé teszik az eszményibb, vallásosabb, szociálisabb és magyarabb élet kitermelésére.

Ennek a háborúnak kimenetelét a mai nevelői és oktatói munka már alig befolyásolja. A múlt is elesett hatalmunkból,

a jövőben azonban előttünk áll, annak urai lehetünk. A szebb magyar jövőben záloga, ha a nevelés és oktatás a tudás mellett a gyakorlati készséget, az értelem mellett az őszinte érzést és a törhetetlen akaratot harmonikusan erősíti. A jövő nemzedéknek nem az ajkon hordozó frázissal, de életük munkájával kell igazolniuk, hogy számukra a legszentebb valóság, élet és szabadság a haza, az ősi földhöz való rendületlen ragaszkodás.

Az evangélikus iskola minden időben nagy súlyt helyezett a nevelésre, a jellemfejlesztésre. Ma fokozottabb mértékben kell, hogy végezze ezt a szent feladatát.

A jellemfejlesztésnek igazi pillére az élő hit. A vallásnevelést iskolánkban az osztálytanítók látják el. Az ő hitük és jellemük nemcsak a kijelölt vallásórákban, hanem minden tanítási egységben az az iránytű és zsinormérték, amely irányt szab és példát mutat.

Mindennapi tanításunkat bibliaolvasással, énekekkel és imával kezdjük. Vasárnap örömmel látogatják a gyermekek a vasárnapi iskolát. Ebben a tanévben már két csoportban működött. Havonként gyermeki istentisztelet van. Ezen a szülők is nagy számban résztvesznek. A vasárnapi iskolát *Lenke* és *Klára* testvér, az istentiszteleteket *dr. Keken András* lelkész látta el nagy szeretettel.

Másvallású tanítványaink hitoktatását a bejáró hitoktatók végzik. Ők gondoskodnak lelki nevelésükről és az istentiszteletek látogatásáról.

A nemzeti és hazafias nevelésre, valamint annak elmélyítésére és biztosítására a tanítási egységen, ünnepeken kívül az ünnepi megemlékezések — ünnepségek — adtak alkalmat.

Október 6-án gyászistentisztelet keretében megemlékeztünk az aradi vértanúkról. A II., III. és IV. osztályok növendékei ünnepséggel kapcsolatban koszorút helyeztek a Batthyány-örökmécsesre.

Október 31-én reformációi emlékűnnepség volt. A nap jelentőségét *Herenői Károly* tanító méltatta. A gyámintézeti gyűjtés 14.76 pengő volt.

December 21-én az iskola karácsony ünnepe volt. Növendékeink ismét megmutatták, hogy nagy áhítatot és hitet lehet fakasztani karácsonyi történetek, énekek és szavalatok által.

Az ünnepség után felruháztuk szegénysorsú növendékeinket a szülők által küldött adományokból. A gyűjtött adományok egy részével örömet szereztünk a Tóti árváknak és a kiskőrösi evangélikus népiskola szegényeinek.

A gyermekek perselygyűjtése és műsoreladása, a Dr. Renk Ernő, Nagel Gyuláné, Lázár Gyuláné és Dr. Székely Zsigmondné adományaival 398.08 pengőt eredményezett. A

gyűjtött és adományozott pénzt több szegény gyermek felruházására fordítottuk.

Március 15-én a magyar szabadság emlékünnepét ültük meg.

Április 16-án testvéregyházunk három iskolája *Várdombi Simonyi Ágoston* — az iskolák legnagyobb jótévőjének — emlékét elevenítette fel. Az ünnepség alkalmából *Zsigmondy Jenő úr.*, iskoláink bölcs és előrelátó vezetőjéről emlékezett meg *Renner János dr.* igazgató.

Május 12-én anyák napja volt. A meghitt és kedves ünnepség, a harmonikus műsor, a művészi szereplők, az ünnepi áhítat és az édesanyának megajándékozása egy kis virág csokorral mind hozzájárult, hogy a gyermekkel megéreztesse édesanya iránti megfizethetetlen adósságát, az édesanyával pedig a szülői hivatásnak nagy feladatát.

Német nyelv. Magyar tanítvány iskolánkban a II. osztálytól kezdve a német nyelvet rendszeresen tanítjuk. Ez némi túlterhelést jelent, de előnyt biztosít tanítványainknak a középiskolákban és az életben.

A tantestület tagjainak továbbképzése. A tanító eredményes munkásságának egyik fontos kelléke a továbbképzés. Tanítótestületünknek e célra rendelkezésre állanak a bel- és külföldi szaklapok, a minden évben értékes művekkel bővülő tanítói könyvtár.

Az iskolafenntartó hatóság 500 pengő tanulmányi ösztöndíjat juttat minden évben egy-egy tanítónak. Az elmúlt tanévben *Németh Margit* tanítónőnek juttatta a tantestület javaslatára. A tanulmányi ösztöndíjjal bejárta a tanítónő a visszatért Erdélyt és gazdag tapasztalatokat szerzett a földrajz tanításhoz. Tanulmányútjáról nagyon érdekes és értékes felolvasást tartott április 3-án a budapesti evangélikus egyházmegyei Tanítói Kör ülésen. Így a tanulmányi ösztöndíj nemcsak az ő ismereteit gazdagította, hanem hasznára vált az egyházmegyében működő összes tanítóinak.

A hanvonkénti tanítói értekezletek, tanítói gyűlések szintén hozzájárulnak a pedagógia és módszertan mélyítéséhez. Tanítótestületünk minden alkalmat és módot megragad, hogy ismeretét gazdagítsa és lelkét nemesítse.

Szülők és tanítók együttműködése. A tanítást és nevelést eredményessé teszi a tanító és szülő harmonikus együttműködése. A szülők érdeklődése az iskola munkája iránt élénk. Naponta tanítás után szülő és tanító között bizalmas tanácskozások folynak. Gyakoriak az osztályértekezletek. Iskolai ünnepélyeink is ezt a célt szolgálják.

Taneszközök, szemléltető eszközök és könyvtárak. Az iskola szertára ebben a tanévben nem szaporodott. A háború és a vele járó súlyos gazdasági viszonyok megakadályozták a beszerzésben. A meglevő szemléltető eszközöket, képeket *Németh Margit* és *Fuszek Magda* tanítónők gondozzák.

Ifjúsági könyvtárunkat *Raffay Sándor* tanító gondozza. A VKM. rendelete értelmében kiselejteztünk sok művet. Néhány értékesebb mű használatára engedélyt kértünk. Új könyvekkel sem az ifjúsági, sem a tanítói könyvtárt nem gazdagíthattuk.

A tanítótestület beosztása és működése. *Gadányi János* igazgató-tanító tanította az I. fiúosztályt, a budapesti evangélikus egyházmegyei tanítókör elnöke, az egyházmegyei törvényszéknek, a pesti evangélikus egyház presbitériumnak, képviselőtestületnek, iskolai- és gazdasági bizottságának tagja, az egyházmegyei tanfelügyelő mellé beosztott iskolalátogató, a végelbírás alá vonó állami ötös bizottságnak tagja. Működik az iskolánál 18 éve.

Herendi Károly r. tanító, tanította a IV. fiúosztályt, a bányakerületi tanítóegyesület jegyzője, az egyházi képviselőtestületnek tagja. Működik az iskolánál 7 éve.

Raffay Sándor r. tanító, tanította a II. fiúosztályt, az iskolai énekkar vezetője, a könyvtár őre, az egyházmegyei Tanítói Körnek jegyzője. Működik az iskolánál 11 éve.

Veperdi Ernő r. tanító, tanította a III. fiúosztályt, a tanítói értekezleteknek jegyzője. Működik az iskolánál 3 éve.

Lányi Mária r. tanítónő, tanította a II. leányosztályt, a tanítótestület megbízottja az iskolabizottságban és képviselőtestületben. Működik az iskolánál 24 éve.

Németh Margit r. tanítónő, tanította a III. leányosztályt, a szertár őre és kezelője, az egyházmegyei tanítói körnek pénztárosa. Működik az iskolánál 11 éve.

Fuszek Magda r. tanítónő, tanította a II. leányosztályt, a szertár őre. Működik az iskolánál 7 éve.

Raffay Sándorné r. tanítónő, tanította a IV. leányosztályt. Működik az iskolánál 4 éve.

Mohr Endréné idl. megbízott tanítónő, helyettesít az összes osztályokban és végzi az irodai munkát.

Vallástanítók: *Viktor Jánosné* ref., *Csabay András* dr. róm. kath. és *Hoffer Julia* izr.

Iskolalátogatás. A lefolyt tanévben *Gadányi János* igazgató, dr. *Renk Ernő* iskolafelügyelő több ízben meglátogatták az egyes osztályokat.

A tanév elején több napon át a kir. tanfelügyelőségnek megbízottja, *dr. Imre József*, tanügyi titkár vizsgálta és figyelte az iskola munkáját.

Május 19-én az egyházmegyei tanfelügyelő, *Mohr Henrik* alesperes végzett látogatást.

Mind az egyház, mind az állam részéről kiküldött iskolalátogatók minden osztályban lelkiismeretes munkát és szeretetteljes bánásmódot észleltek. Az eredményt az összes tantárgyakban dicséretesnek és kiválóknak találták.

A tanulók és tanítói kar egészségi állapota. Tanulóink egészségi állapota ebben a tanévben aránylag igen jó volt. Fertőző betegség csak elvétve fordult elő. Így az iskolai mulasztások is erősen csökkentek a többi évekhez hasonlítva.

A tanítótestület tagjai között hosszabb vagy súlyosabb természetű megbetegedés-nem fordult elő. Eltekintve *Raffay Sándorné* hat heti betegszabadságától csak egy-egy napon át történt mulasztás, amikor helyettesítéssel biztosítottuk a tanítás folytonosságát.

Jótekingóság és gyűjtések. Tanulóink ebben a tanévben különösen nagy készséggel gyűjtöttek és gyakorolták az áldozatkészséget.

Adakozások és gyűjtések történtek: a Magyar Vöröskereszt javára 192.69 P, az ifj. Vöröskereszt részére 220 szeretetesomagot, a Leventeifjúság Honvédkarácsonyára 30.36 P, a Nyomorék Gyermek Otthona részére 998.33 P, karácsonyi szeretetadományokra 198.08 P és a Gyámintézet javára 14.76 pengőt. Az országos gyermeknapon megjelentek az összes növendékeink az urnánál és leadták filléreiket.

Adakozások: Karácsonyi felruházásra a szülők elhasznált ruhát, a TEBÉ négy gyermeknek ruhát és cipőt adományozott. A Stülmer Frigyes r. t. cukorkagyár karácsonyi cukorkát adott a szegény gyermekek részére. A Pesti Hazai Takarékpénztár Egyesület ez évben is juttatott 25.— P-öt a szegények felségélyezésére.

Dr. Sarudy István és neje három szegény gyermekünket teljesen felruházták.

Dr. Székely Zsigmond és neje 260 pengőt adományoztak szintén három szegény gyermek felruházására.

Dr. Renk Ernő iskolafelügyelő 10 P-t, *Lázár Gyuláné* 20 P-t és *Nagel Gyuláné* 20 P-t adakozott a karácsonyi megajándékozásra.

Takarékpersely. A Községi Takarékpénztár felhívására ez idén is folytattuk a takarékpersely kiosztását. A perselytulajdonosok 1394 pengőt gyűjtöttek.

Jutalmak és ösztöndíjak. *Kalma Pál* ezerpengős alapítványának kamatait — 20—20 pengőt — a tanítótestület *Dorner Zsuzsanna* és *Holler Lajos* IV. osztályos tanulóknak ítélte oda.

Dr. Szigethy Lajos — *Brósz Erzsébet* jutalomkönyvalapítványból a »Szép« művelésében kiváló tanulók értékes könyvjutalmat kaptak összesen 20 P értékben: *Dóczy Zsuzsanna* és *Gergár Károly* IV. oszt. tanulók.

Dr. Szigethy Lajos, hitvese és annak anyja emlékére a három pesti evangélikus iskola tanerőinek az iskoláinkba járó gyermekei részére tett alapítványból 45—45 pengőt: *Herendi Judit*, *Herendi Károly*, *Ruzicska Márta* és *Ruzicska Péter* kapott.

Hencz Jenő és *Andor* alapítványból ebben a tanévben ismét csak jelképes jutalmazás történt, mivel az alapítvány kamatai csak évek múltán szabadulnak fel. Jutalmat 25—25 pengőt *Józsa Kálmán* IV. oszt. és *Diószegi József* III. oszt. tanulók kaptak.

Dr. Renk Ernő iskolafelügyelő könyvadományát *Bene László* és *Herendi Judit* IV. osztályos tanulók kapták.

Broschko G. Adolf ev. lelkész, tb. esperes, az iskola hűséges pártfogójának emlékezetére 20 P-t *Dezső József* II. oszt. tanuló kapott.

Jelentésem befejezésével hálattelt szívvel köszönetet mondok az iskolafenntartó hatóságnak, szülőknek és iskolabarátoknak, hogy anyagi és erkölcsi támogatásban részesítettek e nehéz és komor időkben. Így alkalom nyílt a tanítótestület számára, hogy igaz odaadással és szeretettel munkálhatott az egyháznak veteményes kertjében.

Dicsőség és hála legyen az Örök Gondviselőnek, hogy nagy kegyelme folytán alkalom adatott, hogy gyermekeinket a hitben erősíthettük, az érzésben nemesíthettük, értelmi fejlettségüket rokozhattuk és így egyházunk és drága magyar hazánk jövőjének szolgálatot tehattünk.

A tanulók névsora.

I. leányosztály.

1.	Andorka Nadine	Jankura Magdolna km.
	Ács Ibolya km.	Jávor Éva
	Ács Veronika	Kelemen Judit
	Balogh Éva	20. Komáromi Katalin
5.	Berkesi Katalin	Kostenszki Klára
	Börzsönyi Zsuzsanna	Kuthy Erzsébet
	Böszörményi Katalin	Leichter Éva
	Braun Valéria Ella	Ladányi Livia
	Brüll Anna	25. Mestitz Judit
10.	Dobák Mária	Sátori Éva
	Dömölki Lidia	Steiner Veronika
	Eckhardt Mária	Völgyesi Zsuzsanna
	Eszlár Ágnes	Weiner Éva
	Farkas Veronika	30. Werthefimer Mária
15.	Grynaeus Éva	Wolf Zsuzsanna
	Gróf Éva	Zilai Erzsébet.

II. leányosztály.

1.	Auspitz Anikó	Korsós Mária
	Berényi Zsuzsanna	Kovács Magdolna
	Bernáth Zsuzsanna	15. Kranz Éva
	Blatniczky Mária	Lihancz Éva
5.	Duka Mária	Meisel Veronika
	Erdős Mária	Papp Veronika
	Fausér Kéler Marianna	Paszterkó Margit
	Goda Éva	20. Puskás Éva
	Hajós Judit	Ruzicska Márta
10.	Herczeg Erzsébet	Sarudy Judit
	Hirsch Anna	Varga Zsuzsanna
	Kövesdy Földvári	Veréb Zsuzsanna.
	Boér Mária mt.	

km. = kimaradt

mt. = magántanuló

III. leányosztály.

1. Berde Zsuzsanna	Máday Eleonóra
Bihari Éva Mária	Muslay Orsolya
Bleier Erika	20. Nagy Angyalka
Bock Erika	Präger Márta
5. Boros Éva	Puder Marietta
Darabos Mária	vágfalvi Quittner Mária
Dubovay Edit	Róna Mária
Eppinger Marianna	25. Salai Patricia
Erdei Hajnalka	Schiffer Éva
10. Erdős Katalin	Siklós Mária
Fenyő Daisy Mária	Simon Eszter
Harmos Edit	Sträusler Judit
br. Kohner Janka	30. Szentiványi Veronika
Kramer Éva	Szőke Zsuzsanna
15. Kuti Ilona	Szűcs Margit
Légrády Erzsébet	Zongor Mária
Székhelyi Mailáth Edina	Zvara Edit.

IV. leányosztály.

1. Balássy Ágnes	Okányi Ilona
Barna Zsuzsanna	20. Opóczki Mária
Barna Éva	Palotás Lilla
Biró Livia	Persi Gizella km.
5. Bródy Judit	Péter Éva
Császár Mária	Pollitz Herta
Dobos Éva	25. Polákovits Mária
Dóczy Zsuzsanna	Rehák Alice
Dorner Zsuzsanna	Sándor Mária Éva
10. Fabritzki Marianna	Salzer Anikó
Fischer Éva	Szankovits Zsuzsanna
Goda Éva	30. Szamossi Marianna
Herendi Judit	Székely Ágnes
Kapi Irma km.	Szűk Eleonóra
15. Krajcsik Eszter	Tauszk Judit
Lázár Anna Mária	Török Éva
Molnár Mária	35. Vámosy Zsuzsanna
Nágel Katalin	Wieder Katalin.

km. = kimaradt

mt. = magántanuló

I. fiúosztály

1. Balogh Béla	Lénárt Imre
Birnfeld Gusztáv	20. Miklós Gábor
Bohn Mihály	Montágh János
Drucker Ferenc	Münster András
5. Elkán Iván	Nitsch Róbert km.
Eppinger Ervin	Ozorai Kornél
Fényes József	25. Préger András
Gerő György	Polster Péter
Grünbaum Tamás	Schirger Ferenc
10. Herendi Károly	Sombor András
Horváth Ferenc	Somogyi István
Horovitz Péter	30. Storczér Gáspár
15. Huth Péter	Szabó Géza
Horner György	Szentiványi György
Horváth Tibor	Strausz János
Kiss Árpád	Villányi Ágoston km.
Kiss Sándor	35. Villányi Róbert
Kövesi Pál	Varga Zoltán.

II. fiúosztály.

1. Bartók András	20. Kemény Attila
Biró János	Kerekgyártó Márton km.
Császár Attila	Kiss János
Dezső József	Kiss Jenő
Dezső József	Komár József
5. Dobroczy János	25. Kommenov Miklós
Dolp György	Laufer Róbert
Dombai Iván km.	Lehr Ernő
Farkas Attila	Major Árpád
Fehér Pál	Major Tamás
10. Gombos Mihály	30. Mann Miklós
I. Hoffmann Róbert	Mann Tamás
Horváth István	May András
Horváth János	Neumann Péter
Jakabfi Péter	Oszvald Péter
15. Jaky János	35. Pollák András
Jónás György	Radó Gábor
Kalmár István	Ragányi Ernő
Kánitz Tamás	Rózsa Barnabás
Károly János	Surányi Bálint

km. = kimaradt

mt. = magántanuló

40. Székely András
Terhes Gábor
Torda Gábor

Vajda Mihály
Varsányi Péter
45. Vető Tamás

III. fiúosztály.

1. Bánlaki Károly
Berkesi Márton
Bernfeld Iván
Bernfeld Ákos
5. Czatoryski Ádám
Diószegi József
Fehér Ferenc
Frenkl Róbert
Gérnyi Lajos
Kreiss Tamás
Kobelrausch László
10. Goldmann Fedor
Kuthy Sándor km.
Müller Pál

15. Neubauer Tamás
Oszwald Gábor
Palotás Endre
Papp Lajos
Plenczner Iván
20. Pusztavári Gyula
Quitt András
Szigetvári Pál
Tóth György
Szirmai István
25. Winekker Róland
Zathureczky Gyula
Zathureczky Miklós.

IV. fiúosztály.

1. Bauer László
Bánlaki Lajos
Bátor Elemér
Bene László
5. Beregi Pál
Bernáth Kálmán
b. Boytha Pál
Bruck Tamás
Fodor István
10. Fonó András
Frommer Tamás
Fuchs András
Gábor Péter
Gergár Károly

Kovács Károly
Kurdi Sándor
Leporisz Brunó
Lenkei Péter
25. Légrády Miklós
Mezei György
Pajor Péter
Papp Attila
Pethó Kálmán
30. Pintér Tibor
Ruzicska Péter
Sik Tamás
Szarvas Péter
Szántó Tamás

km. = kimaradt
mt. = magántanuló

15. Gombos Péter
Grausz János
Holler Lajos
Józsa Kálmán
Kemény Gábor
20. Kerekes András

35. Szász János
Tóth Béla
kibéldi Varga Ödön
Varsányi András
Weisz Ervin.

---

km. = kimaradt
mt. = magántanuló

A jövő tanévre vonatkozó értesítés.

Az 1943—44. tanév szeptember 4-én kezdődik.

Beíratások lesznek június 7-én és 8-án, indokolt esetben szeptember 1-én és 2-án.

A tanév-megnyitó istentisztelet szeptember 4-én, délelőtt 9 órakor kezdődik.

Az I. osztályba felvétetnek mindazok a tanulók, akik vagy már betöltötték a 6. életévet, vagy az 1943. év június 30-ig betöltik. A kort keresztlevéllel, illetve születési anyakönyvi kivonattal igazolni kell. Szükséges a beíratásnál a diftéria- és himlőoltást igazolni.

Más iskolába járt tanulót vagy magántanulót a következő osztályba csak hiteles bizonyítvánnyal veszünk fel és szükséges, hogy a németben (írás és olvasás) kellő jártassággal bírjon. A német nyelvet már a II. osztályban rendszeresen tanítjuk.

Iskolánkba bármely kerületből, valláskülönbség nélkül, veszünk fel tanulókat, felekezeti iskola lévén, nem vonatkozik rá az ú. n. »kerületi beosztás«.

A tanítás félnapos rendszer mellett történik, kezdete $\frac{1}{2}$ 9 óra.

Alapítványok.

Kalma Pál 1000 pengős ösztöndíj-alap. Ennek az évi kamata minden évben az évvégi vizsgálat alkalmával két egyenlő részben egy IV. oszt. fiú és IV. oszt. leány között osztassék ki, akik a tanítótestület javaslata szerint arra érdemesek, példás magaviseletűek és kiváló előmenetelűek.

Dr. Szigethy Lajosné, Brósz Erzsébet jutalomkönyv alapítvány. Kamataiból a »Szép« művelésében kiváló tanulók könyvjutalmat kapnak.

Dr. Szigethy Lajos, hitvese és annak anyja emlékére tett alapítvány. Kamataiból a három pesti (fiú-, leánygimnázium és elemi) iskola tanerőinek iskoláinkba járó gyermekei egyenlő összegű ösztöndíjban részesülnek.

Hencz Jenő és Andor alapítvány. Kamatai a Deák-téri evangélikus elemi iskolának négy (két fiú és két leány) érdemes evangélikus tanulója között évente jutalomként kiosztandó.

Az iskola fenntartó hatósága.

Fenntartja a pesti evangélikus testvéregyház. Az ügyeit a képviselőtestület és ennek keretén belül az iskolai és gazdasági bizottság intézi. A képviselőtestület egyházi elnöke *D. D. Raffay Sándor* ev. püspök, világi elnöke *dr. Tomcsányi Vilmos Pál* Kárpátalja kormányzói biztosa, közfelügyelő. Az iskolabizottság elnöke *dr. Hiltrich Ödön* ny. főigazgató, I. iskolai felügyelő, helyettese *dr. Renk Ernő* főorvos, iskolai másodfelügyelő. A gazdasági bizottság élén *Becht Albert* ny. takarékpénztári igazgató, kormányfőtanácsos közgondnok áll, iskolánk gondnoka *Szeiler József*, a képviselőtestület főjegyzője *dr. Bendl Alajos*.

Statisztikai kimutatás.

Osztály	BEIRATKOZOTT														
	rendes tan.			magán tan.			együtt			kimaradt			év végén jelen volt		
	fiu	leány	összesen	fiu	leány	összesen	fiu	leány	összesen	fiu	leány	összesen	fiu	leány	összesen
I.	36	32	68	—	—	—	36	32	68	2	3	5	34	29	63
II.	45	23	68	—	1	1	45	24	69	2	—	2	43	24	67
III.	27	34	61	—	—	—	27	34	61	1	—	1	26	34	60
IV.	38	36	74	1	—	1	39	36	75	—	3	3	39	33	72
Összesen	146	125	271	1	1	2	147	126	273	5	6	11	142	120	262

Osztály	VALLÁS SZERINT																	
	evang.			ref.			unit.			r. kath.			izr.			összesen		
	fiu	leány	összesen	fiu	leány	összesen	fiu	leány	összesen	fiu	leány	összesen	fiu	leány	összesen	fiu	leány	összesen
I.	14	21	35	5	3	8	—	—	—	8	2	10	9	6	15	36	32	68
II.	20	11	31	4	3	7	1	—	1	15	6	21	5	4	9	45	24	69
III.	20	13	33	3	8	11	—	1	1	1	7	8	3	5	8	27	34	61
IV.	18	21	39	5	3	8	1	1	2	7	5	12	8	6	14	39	42	75
Összesen	72	66	138	17	7	34	2	2	4	31	20	51	25	21	46	147	126	273

